בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תס"ט

פרשת
במדבר-שבועות
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **במדבר**, קודם **חג השבועות**, ביום **ב' סיון**, שנקרא על־פי חכמים: **'יום המיוחס'**; מה המשמעות של **'יום המיוחס'**? מהי המעלה של היום הזה - שהוא היום השני של חודש סיון, יום לפני שמתחילים **'שלושת ימי הגבלה'** שהם הכנה לקבלת התורה?

אם מסתכלים בתורה הקדושה, הכל כתוב בפירוש; בפרשת יתרו, אומרת התורה הקדושה: **"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם"** - 'חודש השלישי' הוא חודש סיון, **"בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי"** - עם ישראל הגיעו למדבר סיני, וההגעה הזאת למדבר סיני היתה הכנה לקבלת התורה.

ומהיכן הם הגיעו? **'מֵרְפִידִים'**; בסוף פרשת בשלח - הפרשה שלפני קבלת התורה, אומרת התורה: **"וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם"** - עמלק בא ונלחם עם ישראל ברפידים, וחכמינו הקדושים אומרים, ששם ברפידים **'רָפוּ יְדֵיהֶם מִן הַתּוֹרָה'** - היה ענין של 'רפיון ידיים' מלימוד התורה ומקיום התורה, ועי"ז היה לעמלק איזו אחיזה, והוא יצא למלחמה נגד ישראל, ואז משה רבינו חיזק את עם ישראל, ושלח את יהושע ללחום עם עמלק, והכניעו את עמלק, וכמ"ש **"וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֶב"**.

וכשעם ישראל ראו זאת - הם קיבלו חיזוק גדול, כי ראו איך שהכניעו ב"ה את עמלק, וקיבלו את הלימוד איך שיש אפשרות לבן־אדם להתגבר על עמלק! **הצדיקים נותנים לנו את הכח שנדע**

שאפשר להתגבר על היצר־הרע!

רבינו אומר בתורה הראשונה בליקו"מ, שהיצר־הרע עושה את האדם משוגע, ואדם צריך לדעת את זה... אדם חושב 'אני חכם, אני מבין' או 'אני חכמה, אני מבינה', לכל אחד יש את העניינים שלו - והוא חושב שהוא ה'חכם', ורבינו אומר בפירוש, שהיצר־הרע - לצערנו - עושה את האדם משוגע... פשוטו כמשמעו!

רבי נתן הקדוש[א] פעם אמר: **'כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מְשֻׁגָּעִים, וְגַם אֲנִי!'** - איזה דיבור של רבי נתן! הוא לא הוציא עצמו מן הכלל, אלא כלל את עצמו עם כולם, אך המשיך ואמר: **'רַק מָה הַהֶבְדֵּל בֵּינִי לְבֵין אֲחֵרִים? אֲנִי הִכַּרְתִּי חָכְמָה!'** - הוא אמר בלשון אידיש: 'דִי גַאנְצֶע וועלְט אִיז מְשׁוּגָּע אוּן אִיךְ אוֹיךְ, נָאר אִיךְ הָאבּ גִיקֶענְט **אַ קְלָארְן**" - כלומר: אני הִכַּרְתִּי אדם שהוא זך וצלול בשכלו, שכמובן זה סובב על רבינו הקדוש, **ואם אדם מכיר חכם אמיתי - זה כבר סיפור אחר לגמרי... ואז אמנם יכול להיות שאני משוגע - אבל הכרתי פיקח! ואם הכרתי פיקח - זה כבר סיפור אחר לגמרי...**

ואשרי אדם שזוכה 'להכיר צדיק', ולקבל את לימודיו הקדושים! מה הכוונה **'להכיר'**? וכי אנחנו **'מכירים'** צדיק?... 'להכיר' הכוונה לדעת קצת מן הצדיק ולשמוע את דבריו... **אם מטים אוזן לשמוע, שומעים כאלה דברים שלא שומעים סתם... בכל העולם כולו לא שומעים את זה! לא שומעים את זה!** ואדם הזוכה להכיר כזה צדיק - זה כבר הבדל גדול מאד... זה משהו אחר לגמרי... **כי כמה שהוא יהיה משוגע - סוף כל סוף הוא יתרפא!**

רבינו אומר (שיחות־הר"ן, סימן סז[ב]): מה הבעיה של משוגע? אמנם הוא לא כ"כ בריא בשכלו, אבל יש בשבילו רפואה, ומהי רפואתו? לציית למי שאיננו משוגע! אם הוא בא לרופא, והרופא מסביר לו: 'אתה לא כ"כ בריא, אבל אם תיקח את מה שאביא לך, ותבין מה שאני אומר לך, ותקיים את זה - תהא לך רפואה שלימה', והוא אכן מציית לדבריו, אדם כזה יכול להיות לו רפואה! ואמנם מצד עצמו אין לו שכל, והוא לא יודע כלום, אבל הוא מוכן לשמוע! בן־אדם כזה יהיה

א. רבי נתן הקדוש, הוא האור שהאיר לנו את האור של רבינו הקדוש! הוא לקח את האור של רבינו, והאיר אותו לכל הדורות!

יש בני־אדם טיפשים שאומרים 'אני מבין את רבינו, אני מבין את מוהרא"ש, אני מבין צדיקים'... **אתה מבין? אתה טיפש גדול!** כל אלו שאומרים ככה - הם טיפשים גדולים! **אחד אחר השני!**

ב. הא לך חלק מן השיחה שם: **מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְצַיִּית לְדִבְרֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, הוּא יָכוֹל לְהִשְׁתַּגֵּעַ. כִּי עִקַּר שִׁגָּעוֹן שֶׁל כָּל הַמְשֻׁגָּעִים הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁהוּא אֵינוֹ צַיִּית וְשׁוֹמֵעַ לְדִבְרֵי הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל. כִּי הַמְשֻׁגָּע אִם הָיָה שׁוֹמֵעַ וְצַיִּית לְדִבְרֵי אֲחֵרִים שֶׁהֵם הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה מְשֻׁגָּע כְּלָל... נִמְצָא שֶׁעִקַּר הַשִּׁגָּעוֹן הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ וּלְצַיֵּית לְדִבְרֵי חֲכָמִים, וְהֶבֶן הַדָּבָר הֵיטֵב.**

לו רפואה...

זה מה שאמר רבי נתן: **'כֻּלָּם מְשֻׁגָּעִים, וְגַם אֲנִי, אֲבָל אֲנִי הִכַּרְתִּי אָדָם צַדִּיק! הִכַּרְתִּי מְשֻׁהוּ זָךְ בְּשִׂכְלוֹ!'** - שאדם זוכה להבין 'אני משוגע, ואני צריך צדיק שידריך אותי וילמד אותי איך להתנהג בחיים... אני לא 'חכמולוג' (שקורין "אויבער חכם") שחושב שהוא 'יודע' ו'מבין', אני מציית בתמימות ופשיטות!'.

כשרבי נתן התקרב לרבינו, הוא זרק את השכל שלו לגמרי! 'אני לא יודע כלום!'... ולא מדובר על אדם רגיל, רבי נתן כבר היה אז צדיק, חכם, בקי בתורה, בקי בש"ס, וכל זה בגיל צעיר מאד - הוא התקרב לרבינו בגיל 22, כבר אז הוא לא היה אדם פשוט... אבל כשהוא בא לרבינו, הוא קיבל את המסר שהוא משוגע... מה זאת אומרת 'משוגע'? הרי רבי נתן אמר את זה, ואנחנו חוזרים על לשונו הקדושה - **"העולם משוגע, וגם אני, רק אני הכרתי את רבינו"**, מה הכוונה? **מהרגע שאני מכיר את רבינו - עכשיו אני מתחיל לקבל שכל!** כמו שאמר רבי נתן בפירוש: **'אין לי שום שכל, אלא רבינו אומר דיבור - אני מקבל חתיכת שכל, עוד דיבור - עוד חתיכה של שכל!'**... וכך זכה להגיע למה שזכה, עד שכל ההשארה של רבינו וכל מה שאנחנו יודעים מרבינו זה הודות רבי נתן, שהוא מסר לנו את הלימודים של רבינו הקדוש.

העולה מכל זה, שאדם צריך להגיע להבנה ש'חסר לי', ולא יחשוב "אני כן מבין; אני כן יודע; אל תספר לי' - לכל אחד יש את החשבונות שלו... אדם כזה הוא מסכן גדול, והוא יישאר עם הטיפשות שלו, ולא רק ש**'יישאר'** עמה, אלא יוסיף וייטפש יותר, וכדברי חכמינו הקדושים (משנה קנים ג, ו): **'זְקֵנַי עַם הָאָרֶץ, כָּל זְמַן שֶׁמַּזְקִינִים, דַּעְתָּן מִטָּרֶפֶת עֲלֵיהֶן'** - לא מספיק הטיפשות שכבר יש בקרבם, הם נעשים יותר טיפשים... מאידך: **'זְקֵנַי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים'** - היינו **'תלמידים'** של **'חכמים'**, שזה אחד שמוסר עצמו ללמוד מתלמיד חכם, וזורק את השכל שלו לגמרי, **'כָּל זְמַן שֶׁמַּזְקִינִים, דַּעְתָּן מִתְיַשֶּׁבֶת עֲלֵיהֶם'** - הם מוסיפים בכל פעם יותר ויותר חכמה, בבחינת (משלי י, כז) **"יִרְאַת ה' תּוֹסִיף יָמִים"**, וכמו שרביז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' ס), שמגיעים בכל יום להבנה חדשה וענין חדש, **בכל יום הוא מתחדש!**

ואדם שזוכה להתקרב לצדיקים - זו הישועה שלו! והוא סוף כל סוף יקבל רפואה! לא משנה **כמה** הוא משוגע, אם הוא מוכן לזרוק את שכלו ולקבל דברי הצדיק - יהיה לו **רפואה שלימה**, והוא יהיה ג"כ חידוש!

זה פירוש שיחתו של רבי נתן, שאמר **"העולם משוגע, וגם אני"**... - אמנם זה פחד להגיד שיחה כזאת, אבל כך אמר רבי נתן... ואם רבי נתן אמר ככה, מותר לנו להגיד **"בואו נהיה כמו רבי נתן!"** שהוא אמר **'כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מְשֻׁגָּעִים, וְגַם אֲנִי, אֲבָל אֲנִי הִכַּרְתִּי אֶחָד עִם שֵׂכֶל!'**...

ואז אדם זוכה לקבל רפואה, וממילא זוכה להינצל מן עמלק, שזה מה שהיה במלחמת עמלק - שבזכות משה ויהושע תלמידו, הכניעו את עמלק לגמרי, ואח"כ הגיעו למדבר סיני - "**בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי**", אבל לפני כן כתיב: "**וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים**" - הם הבינו שהיה אצלם ענין של '**רפיון ידיים**', והם לא הכחישו את זה, כי אדם עלול לומר: 'לא הייתי רָפוּי יָדַיִם'... **הם לא אמרו ככה! הם הבינו שאכן היה ענין של 'רְפָיוֹן יָדַיִם'!** והראיה לזה - שהגיע עמלק... **אם היית חזק בלימוד התורה, אם היית חזק בקיום המצוות, לא היה מקום שעמלק יבוא ויקרר אותך! לא היה שום מקום לזה!** אבל הנה עמלק 'כן' הגיע, ותפס אותם "**בִּרְפִידִים**" - 'ברפיון ידיים', ומה עושים?

משה רבינו שולח את **יהושע בן נון** [שזה מרמז על **רבינו הקדוש ורבי נתן**], והם לחמו עם עמלק עד שהחלישוהו, ואזי: "**וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים**", ומיד: "**וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינָי**" - הגיע ל'מדבר סיני': '**מדבר**' זה ענין של **דיבור**, '**סיני**' זה ענין של **תורה ותפילה**, הם זכו להגיע לקבלת התורה, ואכן כבר היה להם כמה דברים שהם למדו כבר לפני כן - הן במצרים, היתה להם איזו קבלה של גדרים וסייגים, והן אח"כ - ב'מרה', אחר מחיית עמלק, שקיבלו כמה מצוות: שבת, וכיבוד אב ואם, והתחילו כבר לקבל את המצוות, אבל עכשיו הם באים למדבר סיני כדי לקבל את כל חוקי התורה הקדושה ומצוותיה - "**וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר**", ו'**סיני**' הוא לשון של '**נסים**', וכן: '**סיני**' עם הארבע אותיות עולה כמניין '**סיון**'.

בסוף פרשת בשלח, אחר מלחמת עמלק, כתוב שם בפירוש (שמות יז, טו): "**וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ**" - אחר שלחמו עם עמלק והכניעוהו, "**וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה' נִסִּי**" - הקב"ה עשה לנו נס גדול! אמר משה: 'הקב"ה הציל אותי, ואת כל עם ישראל!', והעניין של '**נִסִּי**' - זו הכנה להגיע למדבר **סיני** - אל המקום שיקבלו את התורה!

זהו: "**וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר**"; והנה, בפסוק הזה מונח דבר־פלא: כתוב '**וַיַּחֲנוּ' בַּמִּדְבָּר** - לשון רבים, ואכן כך מתאים לכתוב, כי הגיעו לשם כל עם ישראל - אנשים נשים טף, ומדובר במיליונים של אנשים[ג], ועל כן כתיב: '**וַיַּחֲנוּ' בַּמִּדְבָּר** - לשון רבים. אבל מילה אחת אח"כ כתוב: "**וַיִּחַן**" **שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר** - לשון יחיד. והשאלה מתבקשת: הלוא עתה אמרת '**וַיַּחֲנוּ' בַּמִּדְבָּר**, ומה קרה עם האות **ו'** של '**וַיַּחֲנוּ**' ונהפך ל'**וַיִּחַן**'? באותו פסוק, בתוך מילה אחת השתנה - ויחנו במדבר, ופתאום מ'ויחנו'

ג. אם נתבונן בזה: רק מן הגברים היו 'ששים ריבוא', ולא כל הגברים, אלא רק מגיל עשרים שנה עד ששים... ואם ניקח בחשבון את אלו שהם פחות מעשרים ולמעלה מששים, ונוסף עליהם הנשים - שהן לא נכנסו כלל בחשבון, ונוסף עליהן גם הילדים - הבנים והבנות, הרי מדובר במיליוני בני אדם...

נעשה 'וַיִּחַן'... מה קרה עם ה'לשון רבים'?

מגלים לנו חכמינו הקדושים, ורש"י הקדוש מדייק את זה על המקום[ז]: **'וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל** - כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, אֲבָל שְׁאָר כָּל הַחֲנָיוֹת בְּתַרְעוֹמוֹת וּבְמַחְלֹקֶת'; כלומר: בשאר המקומות - ברפידים ושאר מקומות - היו עם ישראל בתרעומות ומחלוקת, וכמו שהתורה מספרת בפרשת בשלח, אחר שעם ישראל יצאו ממצרים, וראו קריעת ים סוף - שהיה ביטול הבחירה, ומה אח"כ? ודאי ביטול הבחירה - על המקום ביטול הבחירה, ואח"כ? **"וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה"**... - באים למשה רבינו בטענות: 'מה זה... מה אתה עושה כאן... מה אתה עושה לנו'... **הרי הצדיק הזה הציל אותך! הוא הציל אותך, ואת כל המשפחה שלך! הְצִילוּ אותך!** היית במצרים, היית מכור - היית עבד, היית שפחה, והצילו אותך! זכית לצאת ממצרים! והנה היית כ"כ שמח, ואף שפתאום - בתוך כמה ימים - **"וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם"**, פרעה וכל המצרים רודפים, וזה כ"כ מפחיד - 'הרי חשבנו שכבר נפטרנו מכל הצרה הזאת'... והנה עוד הפעם הצדיק אומר: אל תפחדו! **"אַל תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה'"** - 'יהיה לכם ישועה! אל תפחדו! הכל יהיה בסדר! אתם תיראו פה עכשיו ניסים ונפלאות!'...

ואכן הם ראו את גילוי השכינה, עד שאפילו עוללים ויונקים הצביעו ואמרו: **"זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ"** - ראו כזה גילוי שכינה! עד שאומרים חכמינו הקדושים: **'ראתה שפחה על הים'** - מאיפה השפחה הזאת הגיעה? ממצרים... שם הם היו עבדים ושפחות, והגיעו לקריעת ים סוף, והיא ראתה **'מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי'** - שהיה גדול הנביאים, וגילה את כל מעשה המרכבה - כל הגילויים של עולמות העליונים, השפחה על הים ראתה את הדבר הזה! והיתה אז שמחה כ"כ גדולה על שראו את ישועת ה', והן הגברים והן הנשים אמרו שירה, וחשבו "גמרנו עם כל זה, ונוסעים ומתקדמים הלאה... איזה ביטול הבחירה'...

ומה כתוב מיד אח"כ? **"וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מָיִם"**, ואומר הפסוק: **"וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד ה' בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשׂבַע"** - 'היה לנו לחם, בשר ודגים'... **בושה! חרפה! הצדיק הזה הוציא אותך מן התהומות - מתוך המקומות הכי שפלים! איפה הייתם?!... והנה כבר "וַיִּלֹּנוּ"... כבר יש טענות... מתרעמים 'מה עשית לנו... מה הבאת לנו'... זאת בושה!**

ולמה התורה הקדושה מספרת את זה? כדי להראות לנו את גנות הדבר! **התורה**

ז. רש"י לא אומר בפירוש את הדיוק, אבל זה מובן בפשיטות למי שלומד זאת (לא מדברים פה דברים עמוקים...): הדיוק הוא שכתוב "וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל", ומיד כתוב: "וַיִּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר" ומדוע פתאום נקט לשון יחיד תכף אחר ה'לשון רבים'?

הקדושה היא לימוד חי לכל אחד ואחד! זה לא סיפור ש'היה פעם'... אלא זה לימוד חי שהולך ומתחדש בכל דור ובכל שנה ובכל יום! בכל זמן אנחנו עוברים דברים כאלו - הנה מצילים אותך, וממש בונים אותך, מצילים אותך מהקומות הכי שפלים והכי גרועים, ורק אתה יודע, וכמובן - הקב"ה יודע, והצדיקים ג"כ יודעים - מאיפה יצאת... ובאמת יצאת משם, ובתחילה היה ממש טוב, היתה שמחה גדולה, אבל פתאום נדמה לך ש'לא... חסר לי... מאיפה אקח מים... לחם... איפה יהיה לי פה במדבר?! מה יהיה פה?!'... ומה עושים? מתמלאים בטענות על הצדיקים - 'מה עשיתם פה... בשביל מה הגעתם פה... מה אתם רוצים פה... למה הוצאת אותנו ממצרים'... **טיפש! איך אתה לא מתבייש?!...** אבל כך הוא האדם... שבזה אנחנו חוזרים אל העניין שהתחלנו בו - **כולם משוגעים!** ורבי נתן: **'גם אני'...** אלא מאי? **'אני הכרתי צדיק!'...** שזה מה שהיה באותו הדור עם משה רבינו, אלו שבאמת היו דבקים בו, כמו יהושע בן נון וכו', הם בוודאי לא התלוננו, ואדרבה! הם השתיקו - כפי כוחם - את כל אלו שהיו להם תלונות...

אבל משה רבינו לא מאבד את סבלנותו, והוא יודע שאמנם הם לא ביקשו כמו שצריך לבקש, אבל הוא מתפלל להקב"ה, והנה מגיע הַמָּן ואח"כ הַשְּׂלָו - יש אוכל, יש בשר, יש כל מה שצריכים... **והלוואי שבזה הם יגמרו עם כל הטענות...** - אבל הם לא גמרו, היה אח"כ עוד דבר - היה חסר להם מים וכו', ושוב התלוננו...

וזה במקום להודות ולהכיר טובה על כל הטובות שעושים לו, ובמקום להכיר טובה להצדיק; אדם צריך לעשות חשבון: 'בוא נראה מה היה לנו מקודם' - שום דבר... אבל מה? "וַיִּלֹּנוּ הָעָם" - 'אתם אשם'... ואומרים: 'מה עשית פה... מה עשיתם פה'... - זו בושה וחרפה, אבל ככה זה... ועל־כן התורה הקדושה מלמדת אותנו את זה, כדי שאדם יראה מה כתוב, ועל־ידי־זה יסתכל על עצמו כמו ב'ראי', ויחשוב: 'אולי זה אני'...

ואחר שהזכרנו את השיחה של רבי נתן: **"העולם משוגע, וגם אני"**, יש לנו הרשות לומר ג"כ, שאדם יסתכל על עצמו ויאמר **'אני יש לי את אותה הבעיה'...** ומהו אפוא התיקון של הבעיה? אמר רבי נתן: **"הכרתי פיקח!"...** - צריכים להכיר מישהו שהוא צלול בשכלו... להכיר את הצדיק, ולנסות להבין: 'אולי כל הדברים האלו הם סתם בלבולים ושטויות... אולי סתם משגעים לי את המוח'... אדם שלא זוכה לקבל זאת - הוא נשאר עם השיגעון שלו... רק הוא לא מבחין שהוא נראה כמו אחד שצריך רפואה... מי שהוא 'כן' מבין קצת, הוא רואה שהאדם הזה משוגע... חסר לו כמה ברגים... **אבל אדם שהוא רוצה להיות בריא - יש לו דרך! יש רופא! יש מישהו שיעזור לו להתרפא!**

זהו מה שכתוב פה: "**וַיַּחֲנוּ**' בַּמִּדְבָּר" - תחילה כתיב לשון רבים, '**וַיַּחֲנוּ**', למה? כי

היו הרבה מחלוקות ותרעומות [כדברי רש"י שם], אך הנה הקב"ה קרב אותם אל הר־סיני, ואזי: "**וַיִּחַן** שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר" - הם קיבלו מתנה מהקב"ה, שה'לשון רבים' - '**וַיִּחֲנוּ**' - הפסיק, ועתה: '**וַיִּחַן**' - כל עם ישראל חנו ביחד, כלשון רש"י: '**כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד**'; וזו כבר הכנה להתרפאות מהשיגעון - שאדם יזכה לקבל את התורה ולהתקרב למשה רבינו, וכמו שכתוב בפרשת קבלת התורה שנקרא בעזרת השם בחג השבועות: "**וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם**" - שיאמינו לעולם במשה רבינו, דהיינו **שיהיה כח לבני־אדם להאמין בהצדיק!** כי לא כל אחד זוכה לזה... אם אדם לא רוצה - לא יכולים להכריח בן־אדם... **אבל הקב"ה כבר הכניס בעולם את הכוח הזה - מי שרוצה, הוא יזכה! "וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם" - יהיה אפשרות לאדם להאמין בצדיקים! שזו התקוה של האדם, שלא יישאר עם השיגעון שלו, ויהיה אדם נורמלי...**

זהו "**וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר**" - עם ישראל התאחדו '**כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד**'; משה רבינו זה הצדיק שמאחד את כולם ביחד! הנה זכינו להינצל מטומאת מצרים, ומטומאת מעמלק - מכל הדברים הקשים, ויש לנו כבר 'מן' להשביע נפשנו, ומה עכשיו? **עכשיו הולכים לקבל את התורה!** וכך יהיה לנו '**מרשם**' שלם של כל תרי"ג מצוות התורה - לימוד התורה, וכל קיום המצוות, שזה ירפא אותנו! כי **תרי"ג מצוות** מורכבים **מרמ"ח** מצוות 'עשה' **ושס"ה** מצוות 'לא תעשה', וכנגד זה יש **רמ"ח** איברים באדם, ויש **שס"ה** גידים, וכל מצוה מכוונת כנגד איבר וגיד אחר, נמצא שאדם המקיים את התורה - הן אם זה בפועל ממש, והן אם זה בלימוד ענייני המצוות [שלא יכולין לקיים] - יש לו רפואה! ומתקיים בו (משלי ג, ח) "**רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ**", וממילא הוא נעשה בריא... **הוא קיבל רפואה מהתורה הקדושה, ומהמצוות של התורה, והוא נהיה בריא!**

לכל זה משה רבינו מביא אותנו, שזהו "**וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר**"; ומה הלימוד בעניין של '**נֶגֶד הָהָר**'? ידוע, שעניין של '**הר**' זה ענין של **ישות**, וכמוזכר בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' יד) גבי '**הר תבור**' - 'תבור' לשון שבירה [כי בלשון ארמית, שי"ן ותי"ו מתחלפות, ו'**תבירא**' היינו '**שבירה**'], וזהו: '**הר - תבור**', את הישות צריכים לשבור! וזהו "**וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר**" - כדי להכין את עצמנו לקבל את התורה, צריכים '**לחנות נגד ההר**', דהיינו: **פעם ולתמיד לעשות את הכל כדי לעקור את הישות והגאווה הטבועה בתוך האדם!** יש לו לאדם כזאת ישות - 'למה שאני צריך לקבל מה שאתה אומר? אני בסדר'... **אתה בסדר? אתה 'משוגע בסדר'... ואם אתה לא תקבל את הלימודים האלו, ולא תשפיל ותכניע את הישות שלך, תישאר עם השיגעון הזה...**

זהו: "**וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר**" - '**כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד**'; כולם החליטו: "**זהו, חבר'ה! הגיע הזמן שאנחנו צריכים**

להתאחד ביחד! כל התרעומות והמחלוקת והמריבות לא מביאים אותנו לשום דבר, אלא רק לצרות ויסורים וכל הדברים הלא־טובים!".

כי מחלוקת אמנם מתחילה ברחוב, בבית־הכנסת, אבל אז זה נכנס, השם ישמור, אל תוך הבית, וכל הבית מלא במחלוקת, רחמנא ליצלן, ואצל האדם בעצמו שורה מחלוקת... וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' לג): **'שלום'** צריכים בוודאי בתוך הבית וכן עם אנשי העולם, **אבל גם בתוך האדם בעצמו צריכים לשמור שלא תהא מחלוקת!** דוד המלך אומר בתהלים (לח, ז) **"אֵין שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי"** - אין לו לאדם שלום בעצמו... הוא לא מבין שהשיגעונות האלו לא נותנות לו מנוחה, הנה סוחבים אותו לפה ולשם, **ומוכרחים את השלום הזה בכל העניינים!**

ולזה זוכים על־ידי שמתקיים **"וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר"** - עושים אהבה ואחדות! מתעוררים יחדיו: "בואו חבר'ה, אין עצה אחרת! עלינו להתאחד ביחד! לזרוק פעם ולתמיד את כל השטויות, כל המריבות, כל המחלוקת, כל חילוקי הדעות, ולהתרכז על הנקודות שאנחנו צריכים לקבל! כל אחד!"...

ובזה אנחנו מגיעים אל המכוון - העניין שעמו התחלנו את שיחתינו: **'יוֹם הַמְּיֻחָס'**, שהוא הפסוק השלישי מן הפרשה שבה אנו עוסקים. הפסוק הראשון הוא "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי", והשני הוא: "וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר", והפסוק השלישי הוא עניינו של היום הזה: **"וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל"** - מתי זה היה? אומר רש"י בפירוש (דָּבָר בְּעִתּוֹ מַה טּוֹב' - שקורין זאת ביום ב' סיון): **'וּמֹשֶׁה עָלָה - בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי'** - הוא היום הזה: **ב' סיון**; ביום הזה משה רבינו עלה אל הקב"ה, והקב"ה אמר לו: **"כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל"**, ומן הדבר הזה אף־אחד לא יכול להתחמק ולומר 'אולי לא מדברים אליי', כי זה מדבר הן לגברים והן לנשים, וכדברי רש"י: **'כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב'** - אלו הנשים, **'וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל'** - היינו לגברים; כנראה להן לנשים זכות מיוחדת שהקדימו לדבר איתן... והלימוד העולה מזה, שביום ב' סיון משה רבינו מקבל ציווי מהקב"ה: **'עכשיו צריכים לאחד את כולם ביחד!'**.

והעניין שהקדימו לדבר עם הנשים תחילה, הוא לימוד גדול שמוהרא"ש לימד אותנו כל החיים: **אם הנשים באמת זוכות לקבל את הלימודים בתמימות ופשיטות - כבר הכל תקין... כל הבית יהיה ככה!** כי על־פי־רוב, לנשים יש להן את הכישרונות לקבל את הלימודים, כי יש להן תמימות ואמונה, וכמו שאמר רבינו (שיחות־הר"ן, סימן לג), שעיקר האמונה הוא

כדרך הנשים, שהן אינן שואלות הרבה שאלות... ואם מצליחים לפעול אצלן, ומכניסים בהן את האמונה הקדושה - זה כבר ישפיע על כולם, הן על הגברים והן על הילדים... ועל־כן מתחילים עם "**כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב**" - אלו הנשים, ואחכ": "**וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל**", וכך כולם יכינו עצמם באמת לקראת קבלת התורה, כי עתה הכל באחדות אחת - הגברים באחדות, והנשים באחדות, וממילא כל הילדים באחדות - **כולם מאוחדים! כולם יודעים "עכשיו אנחנו הולכים לקבל את התורה הקדושה, וכך יהיה לנו כח להתמודד עם כל הקשיים, ונזכה לצאת כבר מן ההגדרה של 'משוגעים', רחמנא ליצלן!**" - שזה מה שעמלק רוצה, השם ישמור, לעשות את כולם משוגעים, כי עמלק הוא היצר־הרע, וכמובא בדברי רבינו בתורה הראשונה בליקו"מ, שזו טומאת לבן - טומאת זה בלע'ם' ובל'ק' [בצירוף שניהם יש 'עמלק'], הם כולם אותה משפחה, והם הגורמים לאדם את השיגעונות האלו...

ומשה רבינו כבר מקבל מהקב"ה את הציווי: "**כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל**" - תאחד את כולם!

ואיזה מסר עליו להעביר לעם ישראל מפי הקב"ה? הקב"ה מצווה עליו לומר ולהגיד להם את הדבר הבא - שממנו נובע שמו של יום ב' סיון: '**יום המיוחס**' - שבו אנו נמצאים: "**וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**"; משה רבינו מקבל ציווי ביום הזה: תגיד לעם ישראל - הן לנשים והן לגברים: '**אתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש!**'.

והנה אדם תָּמֵהַּ מאד: 'מה זאת אומרת "ממלכת כהנים"? אבל אני לא כהן... אבא שלי לא כהן, הסבא שלי לא כהן, אני בכלל לא מבני אהרן'... על זה אומרים חכמינו הקדושים (מובא ב'בעל הטורים' על המקום): '**אִלּוּ זָכוּ יִשְׂרָאֵל, הָיוּ כֻּלָּם כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים, וּלְעָתִיד לָבוֹא תַּחֲזֹר לָהֶם**'; והוא מביא לזה פסוק מפורש (שמואל ב' ח, יח) "**וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ**", ולכאורה היאך 'בני דוד' הם כהנים? הלא דוד המלך היה משבט יהודה, ולא היה כהן... אבל '**כהנים**' נקראים "**מְשָׁרְתֵי ה'**" - כי היו משרתים בעבודת ביהמ"ק, וכל עם ישראל שייך שיגיעו למדרגה הזאת, וכדברי הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל, שאדם המקבל עליו עול מלכות שמים - ללמוד תורה ולעבוד את הקב"ה, '**הֲרֵי זֶה נִתְקַדֵּשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים**' - הביטוי הזה כתוב אצל אצל אהרן הכהן, והרמב"ם משתמש עם הפסוק הזה לעניין האמור, שלזה זוכה כל מי שמוריד מעצמו עול מלכות ועול דרך־ארץ, זאת אומרת שהוא מפריש את עצמו מהבלי הזמן, ומקבל על עצמו להיות "עבד ה'", **ואיך נעשה האדם "עבד ה'"? על־ידי שמתקרב לצדיק שמלמד אותו איך לעבוד את הקב"ה, ועל־ידי־זה "נִתְקַדֵּשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים" - הוא נחשב כמו כהן!**

ומוסיף הרמב"ם שם ואומר, שהנה יש להם לכהנים כ"ד מתנות כהונה [תרומות ומעשרות, בכור, חזה ושוק וכו', ישנן עשרים וארבע מתנות כהונה שרק כהן מקבל], **ואדם כזה - גם הוא יקבל את זה אף אם איננו כהן בפועל ממש!** ואמנם אין הכוונה שיקבל במציאות את אותן המתנות, כי זה באמת שייך רק לכהנים [אסור לאיש זר לאכול תרומה וכו'], **אבל הקב"ה יתן לך פרנסה ושפע בדיוק כמו שהכהנים קיבלו! זה לא יהיה כמו תרומות ומעשרות - שמישהו אחר הפריש מן החיטים והפירות שלו, אלא זה יהיה התרומה 'שלך'! אתה תקבל פרנסה בשפע! לא יחסר לך כלום! יהיה לך שפע־קודש! למה? כי אתה נתקדשת כמו הכהן...**

זה מה שעם ישראל קיבלו: "**וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ**" - הקב"ה אומר למשה רבינו: עם ישראל יהיו "**מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים**" - כל עם ישראל! "**וְגוֹי קָדוֹשׁ**" - יזכו לִקְדֻשָּׁה!

הצדיקים מלמדים אותנו איך להיות "גוי קדוש"! הצדיקים מנסים להוציא אותנו מכל השטויות שלנו! אדם אומר: 'אני קדוש? השם ישמור מה אני'... כי אכן עם כל השיגעונות שלו - הוא רחוק מאד מהמובן של "גוי קדוש"... אבל הצדיק מגלה לך: אני אלמד אותך איך להיות "גוי קדוש"! אני אתחיל להסביר לך איך לסדר את החיים שלך, איך תחיה 'כמו בן־אדם', איך תחיה כמו יהודי! תתנהג ותחיה איך שיהודי צריך לחיות! ואת זה אדם לא יודע... הוא לא מתחיל אפילו לדעת... כי מאיפה הוא ילמד? מאיפה למד את זה?... ואפילו נגיד שהוא נולד וגדל במשפחה מאד חזקה וחרדית וכו', וכי הוא מובטח שיקבל את החינוך הנכון וכל מה שהוא צריך?!... ובפרט מי שעדיין לא זכה בצעירותו לקבל את החינוך האמיתי, **מאיפה הוא יגיע להיות "גוי קדוש"?** הוא לא **מתחיל** אפילו להבין כלום... הוא רק חושב שהוא מבין, אבל - במחילה - הוא משוגע גדול... הוא רק חושב שהוא יודע... **והצדיקים מקרבים אותנו אל העניין הזה שנזכה להיות "מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ"! הצדיק אומר: 'אני אלמד אותך! אתה יכול להיות אדם קדוש! אפשר לך! "קְדֹשִׁים תִּהְיוּ" - אני אלמד אותך איך להיות קדוש!'...**

זה מה שקיבלנו **בב' סיון** - ביום הזה, לפני 3,337 שנה; איך יודעים? זה לא חשבון כ"כ עמוק של השנים... מתן־תורה היה בשנת 2,448 לבריאת העולם, ועכשיו אנחנו נמצאים ב-5,785 שנה לבריאת העולם, נמצא שעברו **3,337 שנה** ממתן־תורה ועד עתה; ואולי בעינינו זה נראה הרבה שנים, אבל אצל הקב"ה כתיב (תהלים צ, ד) "**כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל**"... אדם עלול לומר: 'מה אתה מספר לי סיפור מלפני 3,000 שנה'... אבל אצלו יתברך "**כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל**" - זה כמו אתמול... זה ממש כמו היום! **אדם שהוא חי עם התורה הקדושה, ויודע שהיא "תורת חיים", הרי אצלו זה**

כמו 'היום'! ואכן כשמספרים לך מזה, עליך לסגור את עיניך ולצייר לעצמך שהיום הגעת למדבר־סיני, וזכית להגיע אל היחוס שלך!

אדם תוהה: 'יחוס? וכי יש לי איזה יחוס?!... הרי אני מכיר מי המשפחה שלי ומאיפה באתי'... **לא ולא! אתה יש לך יחוס כי אתה עמדת בהר סיני! הנשמה שלך היתה - לפני 3,337 שנה - בהר סיני! הנשמה שלך היתה שם!** ומה קרה מאז ועד עכשיו? היו כל מיני גלגולים שונים וכל מיני דברים מסוימים, אבל **היית שם!** ויש לך כח **עכשיו** לחזור אל המעמד **ההוא!** בלי שום חיסרון! **אם אדם באמת מכניס עצמו בזה - זהו זה! זה "יוֹם מְיֻחָס" שבו אנחנו מקבלים 'עכשיו' את היחוס שלנו!** לא מסתכלים "מי היה הסבא; מי הסבא־רבא" - לא יודע או כן יודע, זה לא משנה... **את היחוס שלנו קיבלנו ביום הזה! "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ" - זה היחוס של כל אחד ואחד!**

והכל על־ידי משה רבינו; מי אומר לנו את הדיבורים האלו? הקב"ה אמר את זה למשה רבינו: לך לעם ישראל, וכך תאמר ותגיד להם, וכלשון הפסוק: **"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - אתה תגיד את כל זה לעם ישראל! ומי שיש לו שכל, הוא יקבל את זה - כמובן... הגיעו להר סיני **'כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד'**, התקיים **"וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל"**, והתחילו להבין **'בואו נתחיל מחדש!'**... וכמו שהיה במעמד הר סיני - שקיבלו 'חירות' ממלאך המוות ומהיצר־הרע[ה], פתחו להם את כל האורות, כל השמים נפתחו לפניהם, ועזבו את כל השטויות - את כל ה'רפידים', כל טומאת עמלק, ו**'מעכשיו אנחנו מתחילים!'**...

ברם, לא לוקחים מן האדם את הבחירה שלו לגמרי... כי אם באמת היה ענין של **'חירות'**, והגיע להם כזה 'ברק' של אור - קולות וברקים של מעמד הר סיני, ובאמת היה נתבטל הכל, אזי באמת **"וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם"** בלי שום בחירה... אבל זה לא "גמר את הסיפור", היצר־הרע עדיין נשאר... ומה עושים? **אדם שיש לו שכל, הוא יודע את זה מראש, והוא כבר מכין את עצמו לזה!** מהגילויים האלו שהוא רואה - הוא חוגר את מותניו ויודע ש'זה לא אומר לי שלא יהיו יותר ניסיונות... ואמנם כבר ראיתי וְהִכַּרְתִּי את האדם הצלול הזה, ראיתי כבר את האור, ולא אשכח את זה לעולם! ראיתי את הצדיק הזה, ושמעתי איך שהוא גילה לי את כל הדברים האלו!'...

אבל הנה פתאום באים ואומרים כל מיני דברים - 'מי זה... מה זה... מביאים לנו פה דברים חדשים'... **תתעורר היטב: 'הרי אני מכיר היטב היכן הייתי אתמול, שלשום, לפני שבוע, לפני שנה... ראיתי**

ה. עי' שמות־רבה פר' ל"ב סי' א' על הפסוק (שמות לב, טז) "חֲרוּת עַל הַלֻּחֹת" - **חירות** ממלאך המוות, **חירות** מן גלויות וכו'.

שקיבלתי כבר אור אחר בכל החיים שלי! ועליי לדעת שיהיו ניסיונות, ואני צריך להיות חזק! אני יודע שיהיו ניסיונות!'...

ואכן, לא כולם זכו לעמוד בזה... למה? כי באו הערב־רב, השם ישמור, אנשים שפלים וטמאים, רחמנא ליצלן, הם הערב־רב שעלו ממצרים, ובלבלו לנשמות ישראל את המוח, עד שעשו מה שעשו - את העגל וכו', והטעו את עם ישראל, ואז חזרו כל הדברים שהיה מקודם...

והעבודה שלנו לחזור עוד הפעם אל ההתחלה, ולזה אנחנו מתקרבים עכשיו -לקבלת התורה, שנזכה לקבל את זה בצורה כזאת שלא ניתן לאלו הערב־רב לבלבל אותנו! מה זה 'ערב־רב'? ערבוב של אנשים שיצאו ממצרים, ורצו להתגייר, אבל זה לא היה לשם שמים לגמרי... ומשה קרב אותם - מרוב רחמנותו של משה רבינו, ומרוב רצון קדוש שהיה לו לקרב כל אחד להקב"ה, והנה הקב"ה אומר: "שְׁחֵת עַמְּךָ" - 'זה מה שאתה קרבת'... וכמו שאומר רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' נט), שיש כאלו שלא כדאי לקרב, כי הם לא מוכנים, ולא יקבלו באמת, ולא רק שלא יקבלו - אף יקררו אחרים... **וכמה אדם צריך לשמור עצמו מזה! נגיד קרה לך משהו, ויש לך כל מיני בלבולים וספיקות וכו', אבל אל תהיה חוטא ומחטיא! אל תספר את זה, ואל תחליש דעת של מישהו אחר! היה לך איזה דבר מסוים - תחזיק את זה אצלך, תסבול זאת, ותבכה ותגיד את זה להקב"ה, אבל אל תקרר עוד אחד! אל תהיה משוגע שרוצה 'לְזַכּוֹת' גם אחרים עם השיגעון שלך... כמה צריכים להיזהר מזה!**

וצריכים לדעת שיש את ה'ערב־רב' האלה, ואיך זה מתלבש? בכל מיני עניינים, והוא מבלבל לך את המוח! 'ערב־רב' עולה בדיוק כמניין 'דעת' (474), כי הם "זֶה לְעֻמַּת זֶה" כנגד הצדיקים - ה'דעת' של משה רבינו; משה רבינו מגלה לנו **'דעת'** - "אַתָּה הָרְאֵתָ **לָדַעַת** כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ" (דברים ד, לה), ומנגד יש **'ערב־רב'** שהם באים ומבלבלים לך את ה**'דעת'** הזאת, ואדם לא יודע - הוא לא הכין את עצמו מספיק... הוא שכח את היחוס שלו! **הרי אתמול קיבלת יחוס - "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ", ותזכור היטב 'מאיפה' הצילו אותך 'ולאן' הביאו אותך! וכי פתאום שכחת את הכל?!...**

באים ה'ערב־רב' וטוענים: 'משה רבינו לא פה'... - הצדיק לא פה, ובואו נעשה משהו במקומו... **השם ישמור!** ויהושע בן נון יושב בצד ומחכה לרבו הקדוש, הוא יודע: 'משה רבינו יגיע! תחכו! אל תעשו שטויות!', אבל לא כולם יכולים לעמוד בניסיון... וזה גרם את כל העניין של חטא העגל, שעליו נאמר "וּבְיוֹם פָּקְדִי וּפָקַדְתִּי" וגו' (שמות לב, לד) - שעד היום אנחנו צריכים לנקות את עצמנו מן העניין הזה... כי זה דבר שחוזר תמיד בכל דור, שאם מגלים גילויים נוראים

ונפלאים של משה ויהושע - יש כנגד זה את ה'ערב־רב'...

ומי אלו 'משה ויהושע'? כמו שהזכרנו לעיל: רבינו הקדוש ורבי נתן, וכמו שאמר רבינו בפירוש על עצמו יחד עם רבי נתן. ושוב נחזור על שיחת רבי נתן, שאמר: **'כולם משוגעים, וגם אני, רק אני הכרתי את הצדיק - את השכל הצלול, הכרתי אותו!'**... וזה 'משה ויהושע'! וזה מנהיג את עם ישראל לדורות עולם - בכל דור ודור, שנותנים לנו את הכח הזה להתחזק ולעמוד בכל הניסיונות, ולא להתפתות מן ה'ערב־רב' שרוצים לבלבל לנו את הדעת ואת המוח!

אלו הם כמה לימודים פשוטים שאנחנו צריכים לדעת מהימים האלו שאנחנו נמצאים בהם, ובפרט ביום הקדוש הזה שנקרא **"יוֹם הַמְּיֻחָס"** - לזכור תמיד שיש לנו **'יחוס'**!

והנה, אדם שיש לו יחוס - יש לו ניסיון בדבר, וכמו שהרבי ר' אלימלך זי"ע מביא את זה בכמה מקומות בספה"ק 'נועם אלימלך' (בפרשת השבוע, וכן בפרשת שמיני, ועוד[1]), שצריכים להיזהר מאד בעניין של 'יחוס', כי אדם עלול לומר: 'הרי אני מיוחס... האבא והסבא שלי היו כאלה גדולים, ויש לי כזה יחוס גדול'... והוא עלול להשתמש בזה באופן שלילי, וצריכים להיזהר בזה מאד! וצריכים לקחת את העניין של **'יחוס'** בגישה חיובית, והוא על דרך הלשון המובאת ב'תנא דבי אליהו' (פרק כה): **"חַיָּב כָּל אָדָם לוֹמַר: מָתַי יַגִּיעוּ מַעֲשַׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי"**; דהיינו שהוא תובע מעצמו עוד יותר - מחמת יחוסו: **"אילו פנים יש לי?!... הרי היה לי כזה אבא וכזה סבא וסבא-רבא, ואילו פנים יש 'לי'?!"... בזה ה'יחוס' הוא טוב! כי ה'יחוס' גורם לך להיות יותר מוכנע ויותר להתבייש... אבל אם אתה לוקח את ה'יחוס' בתור 'מה אתה מספר לי?... מה אתה ומי אתה?... הרי יש לי כזה יחוס'... - זה לא שווה כלום!**[2]

וביום הזה - **ב' סיון** - עם ישראל קיבלו את היחוס שלהם, ונמצא שכולנו **מיוחסים**, וכלנו נכללים ב**"מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ"**, ויש לנו את הכוח הזה! רק

---

1. הוא מביא את זה בפרשת אמור, כשמדבר מעניין הפסוק הראשון של הפרשה: **"אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם"**, ושואל שתי שאלות: א. מהי כפל הלשון - **"אֱמֹר" "וְאָמַרְתָּ"**? ב. אם מזכיר **"הַכֹּהֲנִים"**, למה צריכים להוסיף ולומר **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**? ומסביר בדרך נפלאה, שהקב"ה אומר למשה רבינו: **"אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים"** - תדבר אל הכהנים, ותגיד להם שאמנם אתם **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**, ואתם מיחסים גדולים, אבל **"וְאָמַרְתָּ 'אֲלֵהֶם'"** - תגיד **'אֲלֵהֶם'** - תסתכל רק על עצמך! אל תגיד שאתה **"בְּנֵי אַהֲרֹן"**, אלא **"וְאָמַרְתָּ 'אֲלֵהֶם'"** - תסתכל רק עצמך, תתמקד על העבודה שלך, ואל תסתמך על מה שכבר עשו אבותיך, ואכן הם היו צדיקים קדושי עליון, אבל כל זה לא אמור לבטל אותך מן העבודה, אלא אדרבה! לעורר אותך בבושה: **"איפה אני לעמתם?"**... ועל־ידי־זה לוקח את היחוס לצד החיובי.

2. א.ה: ע"ע בספר "דרכי איש", חלק א', ערך **'יחוס'**, עוד בעניין האמור - דברים נפלאים שאמר מו"ר שליט"א בכמה עיתותי רצון.

אם אנחנו נציית למשה רבינו... וגם נציית ליהושע בן נון, שהוא המקבל ממשה רבינו, ונותן לנו את הלימוד הזה!

הבה ונתבונן לרגע, איך רבי נתן ניחם אותנו בשיחתו **"כל העולם משוגע, וגם אני"**, כי ממילא אין בושה שאדם יגיד את זה על עצמו... 'כי אם רבי נתן אמר ככה - גם אני יכול להגיע ככה, אז גם אני נכלל בזה'... **אבל צריכים לקיים את החצי האחרון של השיחה, שסיים רבי נתן ואמר: "אֲנִי הִכַּרְתִּי אָדָם צִלּוּל וְחָכָם!" - את זה אנחנו צריכים לדעת!** וזה יהושע בן נון, שכל חייו הוא **"לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל"**, והוא קיבל את זה ממשה רבינו!

ובוודאי גם אז היו הרבה לֵצִים שאמרו 'מי אתה ומה אתה'... - **טיפש! אתה היית איפה שהיית, מי יודע אם בכלל היית עדיין בחיתולים... מי יודע איפה היית... ואתה אומר 'מה יהושע מחדש פה?' ו'מה זה?' וכו', בשעה שבלי יהושע לא היית מתחיל אפילו לדעת שום דבר ממשה רבינו! היית שם עם כל החבר'ה - כל ה"חג גדיא"... - עם ה'ערב־רב', ובא יהושע בן נון והמתיק את זה, הוא התחיל לנקות את עם ישראל, והיה חזק יחד עם משה רבינו, עד שבאמת הוא זה שהכניס את עם ישראל אל תוך ארץ ישראל! משה רבינו - נשאר בחוץ לארץ, ויהושע הוא זה שהכניס את עם ישראל לתוך ארץ ישראל! ולזכותו ולכבודו אנחנו אומרים כמה וכמה פעמים ביום**[ח] **את השבח הגדול: "עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל, לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת" - שלא עשנו משוגע...**

התפילה הזאת נתקנה בעת שיהושע בן נון הכניס את עם ישראל לארץ ישראל (כמובא), ובסוף כל התפילה אנחנו מזכירים את עצמנו בזה - **"עלינו לשבח"!** - 'תודה לך, רבש"ע! אנחנו משבחים אותך שלא עשיתנו כמותם! **"וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא"** וכו' - וכן כל השבח הגדול הזה; זהו שבח נורא ועליון מאד, וכמובא בספה"ק (כמעט ברור שמקורו בדברי האריז"ל): **'עָלֵינוּ'** אותיות **'עֶלְיוֹן'** (מובא בסידור של מוהרא"ש - 'עת רצון', עמוד של"ה), כי הוא שבח **עליון**, ובו נותנים תודה להקב"ה, ואשרי אדם שמרגיל את עצמו בזה - תמיד להודות להקב"ה! **ואשרי אדם הזוכה לדעת: "יש יהושע בן נון, ולא כל דבר אני יכול להבין"...**

כי גם בימיהם - לא כולם הבינו את משה רבינו, אבל יהושע בן נון הוא היה בחינת **'לבנה'** - שצמצם את האור; משה רבינו היה אור גדול כמו אור השמש, שלא יכולים להסתכל באורה הרבה, זה מאד מסנוור... ויהושע הוא בבחינת 'לבנה' - שצמצמת את אור השמש, כי הוא מצמצם לנו את האור הגדול של משה רבינו, ומגלה לנו את כל הגילויים הנפלאים של הצדיק, שזה בעצם היה

ח. שלוש פעמים לכל הפחות, ויותר מזה למי שאומר 'תיקון חצות'.

רבי נתן - שהוא גילה לנו את כל האורות הגדולים של רבינו, **וכן הוא בכל דור ודור!** שהצדיקים מלמדים אותנו איך לקבל את הלימודים האלו - **שאדם יזרוק את השיגעון שלו!** שזה בא מכל מיני צדדים וכו', ואדם צריך להיות חזק: **'אני לא יודע כלום! תלמד אותי! אדרבה ואדרבה! הלוואי הלוואי!'... כי אדם רואה בעצמו - מאיפה הוציאו אותי?... היכן היית שרוי?...** - רק האדם בעצמו יודע מאיפה הוציאו אותו... והוא מכיר טובה על זה, והוא נזהר מאד מאד מן הטומאה, ולא נותן לס"מ והערב-רב לשגע לו את המוח ולעשות איזה עגל, רח"ל.

זה היחוס שקיבלנו ב**"יום המיוחס"**!

ובזה אנחנו מגיעים לפרשת השבוע - **פרשת במדבר**, שהיא תמיד מגיעה לפני **חג השבועות**, וסימן נתנו לזה חכמים[ט]: **'מְנֵה וְעָצֹר'** - תספור ואח"כ תעצור, **'מנה'** הוא לשון של **מנין**, וזו פרשת במדבר - שבו מונים את מספר בני ישראל, ואח"כ **'עצור'** - הוא חג שבועות, שאחד משמותיו הוא **"עצרת"**, שאחר הספירה - מגיעים לקבלת התורה. מה העניין הזה? מהי ההקדמה של פרשת במדבר לחג שבועות?

הפרשה מתחילה: **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר"** - זה כבר בשנה שאחר קבלת התורה. **"שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת כָּל זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם"**; הקב"ה מצווה: תספור את עם ישראל! ועלינו להתבונן: מה כל העניין הזה של ספירת ומניית נשמות ישראל?

יתירה מזו, אנו רואים דבר מופלא בפרשת השבוע, שזה פלאי פלאים ממש; בתחילת הפרשה - עליות 'ראשון' ו'שני', סופרים כל שבט ושבט - לכל אחד יש את הכמות שלו, וככתוב בפירוש בפסוקים - **"תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם"** [ספרו רק את הזכרים, מעשרים שנה עד שישים], וכל שבט כמה פקודיהם, למשל: **"שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת"**, **"תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת"** - לכל שבט יש את המספר שלו. ואח"כ מסכמת התורה את כמות בנספרים בסה"כ: **"וַיִּהְיוּ כָּל הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים"**.

והנה, אחר כל זאת, בעליית 'שלישי', יש ציווי מהקב"ה: **"אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יַחֲנוּ"** - צריכים לשים כל שבט במקום שלו תחת הדגל שלו, **ועוד הפעם חוזרים ומונים את כל המספרים של השבטים, וממש את אותם מספרים!** מתחילים עם המחנה הראשון - של מחנה יהודה, שהיה עמו שבט יששכר יחד עם זבולון, ועוד הפעם סופרים את

ט. מובא בדברי הטור או"ח סימן תכ"ח, כשעוסק בענייני סדר הקריאות וכו'.

הכמות של יהודה, יששכר וזבולון וכו', **בדיוק כפי שכתוב קודם לכן...** ואח"כ מסכמים כמה יש בסה"כ מתוך כל מחנה ודגל, וכך הולכים אצל כל י"ב השבטים...

ולכאורה יפלא, מה כל העניין הזה? מה הלימוד היוצא מכל הפרשה הזו? ומהי ההכנה לקראת חג השבועות - שעשו על זה סימן של **'מְנֵה וְעָצֹר'** - שכדי להגיע לעצרת, היינו קבלת התורה, מוכרחים לקרוא מקודם את הפרשה הזאת?

אך הנה רבינו הקדוש אומר (שיחות הר"ן, סימן צא[י]): **'סְגֻלָּה לְהַתְמָדָה שֶׁיְּזָכֶה לִהְיוֹת מַתְמִיד בְּלִמּוּדוֹ, הוּא לְהָזָהֵר לִבְלִי לְדַבֵּר עַל שׁוּם אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי'**; וכמו שהיה בקבלת התורה כנ"ל, שהתקיים **"וַיִּחַן"** שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר - שכולם היו מאוחדים יחדיו.

ומה הקשר בין הדברים? מסביר רבינו: **'כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה, כִּי שִׁשִּׁים רִבּוֹא אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּנֶגֶד שִׁשִּׁים רִבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁיֵּשׁ חָסָרוֹן בְּאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ חָסָרוֹן בַּתּוֹרָה שֶׁשָּׁם שֹׁרֶשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל'**; כלומר: כשם שיש שישים ריבוא נשמות ישראל (כך היה במדבר, ששים ריבוא זכרים - מעשרים עד שישים, וכן הוא בשורש נשמות ישראל), כמו כן יש ששים ריבוא אותיות בתורה[יא], וכל יהודי הוא אות בספר תורה, ואם חסרה אות אחת בתורה - הספר תורה פסול... לא משנה אם הוא עלה 100,000 שקל או 200,000, לקחת סופר מומחה ומקצועי שיכתוב לך ספר תורה, והוא לוקח מחיר מכובד... אבל אם הוא פספס אות אחת - בן אדם הוא בן אדם[יב]... - ואפילו אם זו האות יו"ד, הקטנה ביותר, כל אלפי השקלים ששילמת לא שווים למאומה... - אם בטעות הוא השמיט את האות יו"ד - המאה אלף או מאתיים אלף ששילמת, לא שווים כלום! לא יכולים לקרוא בספר הזה, ולא לברך עליו, והכל כי **חסרה אות אחת מהתורה!**

אומר רבינו: **אדם שפוסל יהודי אחד מששים ריבוא אותיות אלו, הוא מתחיל לדבר נגדו - 'מי אתה?... מי את?... מה זה?'... הרי פסלת את הספר תורה, וממילא לא יהיה לך שום חשק ללמוד את התורה ולקיים את התורה...**

ורבינו נותן משל: אדם זוכה ב"ה להתחתן, וקיבל כלה ב"ה, אם חס וחלילה יש איזה מום שהוא לא ידע עליו מקודם, או איזה חיסרון מסוים, האהבה כבר התקלקלה לגמרי... הוא חושב: 'מה,

---

י. וכן הוא בספר־המידות, אות לימוד, סימן ע"ג.

יא. אכן למעשה אין כ"כ הרבה אותיות בתורה, ובספרים כבר מדובר איך בדיוק עושים את החשבון הזה, ויש לזה כל מיני הסברים ותירוצים שונים - שמחלקים אותיות וכו', אך הכלל שכך כתוב: שיש ששים ריבוא אותיות יש לתורה.

יב. ולכן צריכים להגיה היטב את הספר - פעם אחר פעם, ובזמנינו יש ג"כ הגהה של מחשב, ויכולים לשים לב אם חסרה אות אחת.

הטעו אותי?... מה זה?!'... אומר רבינו: אותו דבר גבי התורה הקדושה, שהיא הכלה של עם ישראל[יג], וכל זמן שהכל שלם בלי שום מום - יהיה לאדם אהבת התורה, ותהא אהבת חתן וכלה, והכל יהיה הכי מעולה... אבל מיד כשיש איזה מום, ואדם פסל איזו נשמה[יד] - 'הוא לא בסדר; היא לא בסדר'... - פסלת ספר התורה!

ואיזה ספר תורה? **'שלך!'...** כי את הספר תורה שלו - לא פסלת, הוא ב"ה דבוק בספר תורה... יש לו ספר תורה שלם ב"ה... וכשאתה עכשיו לקחת איזה 'מחק' ומחקת איזו אות מן הספר תורה - פסלת נשמה מישראל - פסלת את הספר תורה **שלך!** והנה עכשיו יש לך בעיה... פתאום אין לך חשק ללמוד... 'חסר לי החשק ללמוד, נאבד לי כל הטעם שהיה לי, מה קרה לי?'... אומר רבינו בפירוש: זו הבעיה שלך! דיברת נגד אחד מישראל [ו**'אחד מישראל'** זה כולל את כולם - גברים, נשים, טף] - פסלת את הספר תורה... וממילא אין כבר תמיהה מדוע אין לך חשק ללמוד...

ומסיים רבינו: **'אֲבָל כְּשֶׁיִּזְדַּהֵר מִלְּדַבֵּר עַל שׁוּם יִשְׂרָאֵל וְלִבְלִי לִמְצֹא שׁוּם חִסָּרוֹן בְּשׁוּם יִשְׂרָאֵלִי, נִמְצָא שֶׁאֵין בְּהַתּוֹרָה שׁוּם חִסָּרוֹן וּמוּם, וַאֲזַי בְּוַדַּאי יֶאֱהַב אֶת הַתּוֹרָה מְאֹד, וַאֲזַי יַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה מְגֹדָּל הָאַהֲבָה'.**

וזהו הלימוד הראשון שיש לנו בפרשת השבוע - קודם קבלת התורה: **צריכים לתת לכל אחד 'מספר'! יש לכל אחד ואחד 'מספר' - והוא חשוב!** בדרך כלל, אומרים לבן אדם: "בסדר, אתה רק מספר"... למשל: אדם רוצה לקבל 'פרוטקציה' כדי להתקבל לאיזה משרד ממשלתי וכדו', אז מכניסים אותו בתוך הרשימה, ונותנים לו הרגשה שהוא "עוד מספר"... אבל זה בעניינים של העוה"ז, **בתורה, אצל הקב"ה, אצל עם ישראל, "מספר" זה הכבוד הכי גדול! וכמו שמובא בדברי רבינו** (ליקו"מ ח"ב סי' ל)**: 'מִסְפַּר' אותיות 'מְסַפֵּר', שזו החשיבות של עם ישראל - שאתה "מִסְפַּר"! כן, מונים וסופרים אותך! כל שבט ושבט - סופרים אותו!**

זהו החלק הראשון של הפרשה, שסופרים כל אחד ואחד, ומגלים לו שהוא **'מספר'** חשוב, ואף מסכמים אח"כ כמה הסכום סה"כ, לגלות לאדם: **אתה בתוך הכלל הזה, ואם יוציאו אותך - אין**

יג. וכמ"ש (שמות לא, יח) "**כְּכַלֹּתוֹ** לְדַבֵּר אִתּוֹ", ואומר רש"י שם: **'כְּכַלֹּתוֹ - כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן'**; וכן כתיב (דברים לג, ד) "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה **מוֹרָשָׁה** קְהִלַּת יַעֲקֹב", ודרשו רבותינו ז"ל (ברכות נז:)**: 'אַל תִּקְרֵי מוֹרָשָׁה אֶלָּא מְאוֹרָסָה'.**

יד. ועוד הפעם: איך פסלת אותו? מילא אם חשבת עליו בלב שלך - שאינך מבין בדיוק מה הוא עושה, ויש לך שאלה, ואתה לא רוצה ללכת בדיוק כפי מה שהוא מלמד, ניחא... אבל לפסול אותו?! להוציא אותו מהספר תורה?! זאת אומרת: אתה הולך ומדבר עם אחרים 'מה זה'... 'מי זה'... 'מי זאת'... אתה מתחיל להגיד דעות ולפסול?! בזה אתה פוסל את הספר תורה!

המספר תקין... וכבר הספר תורה פסול... וככתוב בפירוש המספרים - מתחילים עם ראובן: **"שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת"**, ואם עכשיו פסלת מישהו וגירשת אותו - 'אתה לא מהעניין שלי... אני לא צריך אותך... תחזור מאיפה שבאת'... **כך אתה מדבר? פסלת את הספר תורה שלך, ופסלת את כל השבט שלך!** כי הנה כתוב בתורה שיש 'כך וכך' אנשים באותו השבט, ואתה פסלת אותו... וממילא הוצאת את עצמך מן הכלל, ופסלת את עצמך! **אותו אחד שהוא אוהב את כולם, והוא תמיד בשמחה עם כולם, ומחזק את כולם, הוא בסדר ב"ה... אותו לא פסלת... אלא אתה פוסל את עצמך!**

שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (קידושין ע:): **'כל הפוסל - במומו פוסל'**; וכן הלכה בשו"ע: אדם שהוא פוסל אנשים אחרים, ומדבר על אחרים, הוא 'פוסל במומו' - הוא מגלה לכולם מי הוא... והוא חושב: 'אני? מה פתאום... אני מדבר על ההוא'... **אבל הוא לא מבין, שמי שיש לו אוזניים טובות - הוא שומע בדבריו איך שהוא מגלה בעצם בדיוק את פנימיותו! כי** (משלי ב, ו) **"מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה, - מפיו של האדם מבינים בדיוק מה הוא עושה!** אז אתה חושב שאתה פוסל את ההוא ואת ההוא, ובעצם פסלת את עצמך... **וההוא ב"ה בסדר - הוא מרוצה, הוא לומד בהתמדה, מקיים את המצוות בשמחה, רק אתה פסלת את עצמך...**

ובאמת גם לזה צריכים סייעתא דשמיא, כי אם יש אנשים שפוסלים איזה אדם, ומתחילים לדבר עליו לשון הרע ורכילות וכו', זה יכול לגרום לפעמים חלישות הדעת לאותו אדם, כי בן אדם הוא בן אדם... **אבל אדם שהוא חזק באמונה ובהתקרבות לצדיקים - הוא לא מתפעל כלל מכל זה! הוא יודע שאותו אחד הוא פשוט - כמו השיחה של רבי נתן - נכלל ב'כולם משוגעים'... ואולי אינך רוצה להכיר את ה"צלול בדעת" - החכם והפיקח הגדול, זו בעיה שלך, אבל אני ב"ה כן מכיר אותו... ואני יודע שלא פוסלים אותי! אני לא פוסל אף אחד, ואף אחד לא יפסול אותי!**

זה החלק הראשון של הפרשה: **סופרים כל אחד ואחד!** וצריכים את זה **לפני קבלת התורה**, כדי לקיים **"וַיִּחַן"** שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר - **'כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד'**; כמה זה **"אִישׁ אֶחָד"**? כמה נכללים בתוך ה**"איש אחד"** הזה?... **כל אלו שסופרים אותם!** כי כלו שנספרים - הם **'לב אחד'**, והצדיק נקרא "הלב של עם ישראל", והוא מאחד את הליבות של עם ישראל **'כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד'**, וממילא אם סופרים אותך, ואתה זוכה להכיר את הצדיק, אזי תהיה מוכן לקבל את התורה... אתה נכלל ב**"וַיִּחַן"** שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר - עבדת **"נֶגֶד הָהָר"**, דהיינו ששברת את הגאות והישות שלך, ואתה תקבל את התורה, ואתה תהיה הכי מיוחס - **"מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ"...**

אבל זה לא מספיק... אחר שסופרים את כולם, התורה הקדושה הולכת עוד

פסיעה קדימה: יש לכל שבט **'דגל'**, ומה היה הצבע של הדגל הזה? אומר רש"י: בדיוק כמו צבעי אבני החושן; כי על החושן היו י"ב אבנים, כנגד י"ב שבטים - **"אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת", "נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם", "לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה", "תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה"**, ולכל אבן היה צבע אחר [היו אלה יהלומים יוקרתיים מאד, כל אבן בצבע נפלא...], וכצבע האבן - כך צבעו את הדגלים, היו ארבעה דגלים, וכל שלושה שבטים חיברו תחת דגל אחד [למשל: יהודה היה יחד עם יששכר וזבולון, וכן שאר השבטים].

מה הענין של ה**'דגל'** הזה? מה זה מועיל לאדם? מדוע צריכים בכלל **'דגל'**?

ומאיפה הגיע בכלל הרעיון של **'דגלים'**[טז]? חכמינו הקדושים אומרים במדרש של פרשת השבוע (במדבר רבה פ"ב), על הפסוק (תהלים כ, ו) **"נְרַנְּנָה בִּישׁוּעָתֶךָ"** - 'רבש"ע, אנחנו נרנן ונשמח בישועתך', **"וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל יְמַלֵּא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ"** - הרי פה מופיעה מילת **'נִדְגֹּל'**, שהיא מלשון **'דגל'**.

אומר המדרש: בשעת קבלת התורה, נפתחו לפני בני ישראל כל שערי השמים[יז],

והיה להם 'גילוי שכינה', ואז הם ראו את כל המחנות של המלאכים, שזה בכלליות ענין 'קישור המרכבה' (שמזכירים בעת אמירת קריאת שמע שעל המיטה, ועוד): **"מִימִינִי מִיכָאֵל, וּמִשְּׂמֹאלִי גַּבְרִיאֵל, וּמִלְּפָנַי אוֹרִיאֵל, וּמֵאֲחוֹרַי רְפָאֵל, וְעַל רֹאשִׁי שְׁכִינַת אֵ-ל"** - אלו הם ד' מחנות עיקריים: מיכאל, גבריאל, אוריאל, רפאל. ובעת מתן תורה,

---

טו. ידוע שיש לכל מדינה את הדגל שלה, והרי לכל דבר יש שורש בקדושה - ואח"כ זה יורד ומשתלשל וכו', א"כ גם לעניין 'דגלים' יש שורש בקדושה, ומהו?

טז. ועלינו לזכור זאת היטב, כי זה דבר השייך בכל שנה ושנה **בליל חג השבועות**, וכמובא מצדיקים, שישנו רגע מסוים בלילה הקדוש הזה, שנפתחים כל שערי השמים, ואם אדם זוכה להתפלל אז ולבקש על מה שהוא צריך - הוא יקבל! מתי בדיוק הרגע הזה - איננו יודעים, א"כ מהי העצה לאדם? **שיבלה את הלילה הקדוש הזה בדיבורים קדושים!**
למה עם ישראל נעורים בליל שבועות? כדי לא לפספס את הזמן הזה! מתי זה? לא יודעים בדיוק... אבל אם אדם מכין את עצמו, איך? ע"י שהוא מכין על יד הדלת את כל הבקשות שלו, עי"ז כשיבוא הרגע שיפתחו את דלת ארמון המלך - הכל ייכנס לפנים...
הנה אומרים לך: 'יגיע רגע, שייפתח השער, וכל מה שתבקש -יתקבל', מהי העצה? הרי אינך יודע בדיוק מתי זה... **העצה היא שתכין על יד הדלת ערמות של תפילות ובקשות, וכך תיכף ומיד כשיפתחו את הדלת - הכל ייכנס לפנים!**
למה? כי זה כבר היה מוכן שם להיכנס...
ולכן ערים בליל שבועות, ולומדים ומתפללים בלילה הקדוש הזה, כדי לנצל את הזמן! ועל כן צריכים להיזהר מאד שלא לדבר שטויות ודברים בטלים בליל שבועות הקדוש; **אצל צדיקים זו הקפדה גדולה, לא לדבר שום דברים בטלים! מהרגע שמתחילים את התיקון בליל שבועות, עד קדושת "כתר" שאומרים בתפילת מוסף, לא מדברים! ואם לא מדברים, ממילא לא מדברים דיבורים רעים על מישהו או משהו שלא צריך, נזהרים מאד בזה, וזוכים לנצל את הלילה כמו שצריך...**

נפתחו השמים, ועם ישראל ראו את כל המלאכים האלו על המחנות שלהם ועל הדגלים שלהם, וכך הם עובדים את הקב"ה - כשכולם מסודרים בסדר נפלא, כל אחד **"על מחנהו ועל דגלו"** - ראו שיש סדר בשמיים! כל אחד נמצא על המקום שלו! וזה חוץ מכל המלאכים הרבים שיש בשמים - שבאמת ישנם בלי-סוף, גוזמאות של מלאכים (לפעמים מוזכר בזוהר הקדוש מספרים של מלאכים, שהם הרבה מאד! על כל דבר קטן יש מלאכים הממונים), ואדם עלול לחשוב: 'אם יש כ"כ הרבה מלאכים, בטח יש שם בלגן שלם'... **לא ולא! כל מלאך מסודר במקום שלו, בדגל שלו, והאחד לא נכנס בתוך המקום של השני, אלא כל אחד על מקומו!**

אומר המדרש: **'כֵּיוָן שֶׁרָאוּ אוֹתָן יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֲשׂוּיִם דְּגָלִים דְּגָלִים, הִתְחִילוּ מִתְאַוִּים לִדְגָלִים, אָמְרוּ אַלְוַאי כָּךְ אָנוּ נַעֲשִׂים דְּגָלִים כְּמוֹתָן'**; כי המה ראו כן תמהו: 'ישנם מיליארדים של מלאכים, וכולם מסודרים על מקומם, ואף אחד לא נכנס לתחום של השני?'... - **"הַלְוַאי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ הָיִינוּ זוֹכִים לָזֶה"...**

וזו התוספת שיש על עניין **'ספירת עם ישראל'**, שאמנם קיבלנו כבר 'מספר', והבנו את המסר של ה**'מספר'** - שכל אחד חשוב, 'אבל איפה אני?... איפה המקום שלי?... אולי פתאום יגיע מישהו וידחוף אותי?'... **על זה ממשיכה התורה ואומרת לך: 'אתה לא צריך להתבלבל משום דבר! יש לך את המקום שלך, המחנה שלך, הדגל שלך, ואף אחד לא ייכנס לתחום שלך! יש לך מקום, יש לך את הצבע המיוחד שלך, יחד עם הדגל שלך, ואתה יודע להיכן עליך להיכנס, ולא שייך שיהיה מישהו שייכנס בתחום שלך!'...**

וזה ג"כ שייך לעניין הנ"ל של **'כשרות ספר תורה'**, שאמרנו לעיל, שאם חסר אות אחת מן הספר התורה - הוא פסול, ולא משנה איזו אות - אפילו הקטנה ביותר: **אות יו"ד**, אם היא חסרה - הספר פסול! ואומר רבי נתן, שישנה דרך נוספת לפסול ספר תורה: אם אות אחת נוגעת בחברתה, ואיננה מוקפת גוויל [כי כל אות בספר תורה, מוכרחת להיות נפרדת מן השניה, ולא לגעת בחברתה, ותהא **'מוקפת גוויל'** סביבה, דהיינו להשאיר מקום חלק - לבל תיגע אות אחת בשנייה], ולא משנה אם הספר תורה עלה מאות אלפי שקלים - שילמת 200,000 על ספר תורה, אם נמצאה אות אחת שנוגעת בחברתה - הוא פסול!

[ואכן, יכולין לתקן את זה עפ"י רוב, ולהפריד את זה בחזרה, וגם בזה יש לימוד, שאחר שנתהווה איזו מריבה וכו', הצדיקים מפרידים בין הניצים... יש מחלוקת ומריבות, ואחד נכנס לתחום חברו, והצדיק מפריד ביניהם, הוא שם כל אחד על מקומו המיוחד לו (וגם אם חסרה אות אחת, גם את זה יכולין לתקן עפ"י רוב -בספר תורה)].

זה מה שעם ישראל ראו בעת מתן

תורה, איך המלאכים שרויים באחדות אחת, וכמו שאנחנו אומרים כל יום בתפילה: "**וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה**" - איזו אהבה יש ביניהם! לכל אחד יש את העבודה שלו, ואף אחד לא נכנס בתחום של השני... לא נוגע בשני!

זהו הלימוד של פרשת השבוע: '**קיבלתי מספר, וגם קיבלתי את המקום שלי!**' - המספר זה ה'**נפש**' - שאדם קיבל את חשיבותו ויחוסו ע"י המספר, אבל זה לא מספיק, כי איך אדע היכן המקום שלי? איך אהיה רגוע שאף אחד לא נכנס בתוך התחום שלי? כשיש לי '**מקום**' המיוחד לי! **וכשם שאף אחד לא נכנס אל התחום שלי - כך אני לא נכנס בתחום של השני! אני מעריך אותו, ואני אומר לו: 'אתה נמצא תחת הדגל הזה בצבע הזה? זה התחום שלך! תהיה מבורך! תצליח שם, ותעשה מה שאתה צריך לעשות! אני רגוע, אני לא מפחד שתיכנס לתוך הדגל שלי'...** כי כשיש את הסדר הזה - כולם יודעים היטב, שלכל אחד יש את מקומו הראוי לו, ואין אחד נכנס לחברו - זה לא המקום שלך ולא הדגל שלך, לך בחזרה לאיפה שבאת... הכלל: לכל אחד יש את **היחוס** שלו **והדגל** שלו!

זה מה שעם ישראל ראו בעת קבלת התורה - את האחדות שיש בין המלאכים, איך שכל אחד על הדגל והמקום שלו, ואף אחד לא נוגע בשני... ואמנם מצד אחד המלאכים אין להם את הניסיונות שיש לעם ישראל כאן בזה העולם, ואינם כבני אדם, אבל מצד שני - יש משהו שצריכים ללמוד מהם, שאין קנאה ושנאה ביניהם! אף שלכאורה לא היה ראוי שיימנע זאת - אם כל מלאך מקבל תפקיד שונה, אולי היתה מתעוררת קנאה: 'למה מיכאל עושה ככה? ולמה גבריאל עושה ככה? ומה קרה לרפאל?'... **אין דבר כזה! כל אחד מכיר: 'מיכאל' - זה המקום שלך! 'אוריאל' - זה המקום שלך! ועליך לעבוד את הקב"ה במקומך!**

ואנחנו מספרים את זה מדי יום בתפילת שחרית, בברכת 'יוצר', שאומרים: לא שמים על לב: "**וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה**" - אדרבה! מקבלים זה מזה - '**ומקבלין דין מן דין**'! וממשיכים: "**וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה**" - מלאך אומר לחברו: 'עכשיו הגיע הזמן שלך להגיד שירה להקב"ה? אדרבה, תגיד!'... "**לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה, קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד**" - איזה יופי! כולם '**כאחד**'! וכל אחד במקום שלו - מיכאל במקום שלו, גבריאל במקום שלו, רפאל במקום שלו, אוריאל במקום שלו, כל אחד על מקומו! ואיזו נחת רוח היא זו...

ואם אדם היה זוכה לשמוע את השירים שהמלאכים מנגנים - היתה נשמתו פורחת ממנו... וכמו שאירע אצל מחנה סנחריב מלך אשור, שבלילה אחד נפלו 185,000 חיילים פגרים מתים... איך זה היה? כי הושמעה להם לרגע אחד

שירתם של המלאכים, ותיכף ומיד כולם נפלו פגרים מתים... **איזה יופי השירה הזאת!**

רבינו אומר בשיחות הר"ן (סי' צו): **'יֵשׁ מַלְאָךְ גָּדוֹל מְאֹד שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶלֶף רָאשִׁים, וְכָל רֹאשׁ יֵשׁ לוֹ אֶלֶף לְשׁוֹנוֹת, וְכָל לָשׁוֹן יֵשׁ לוֹ אֶלֶף קוֹלוֹת, וְכָל קוֹל יֵשׁ לוֹ אֶלֶף נִגּוּנִים, וּכְשֶׁהַמַּלְאָךְ הַזֶּה עוֹמֵד לְשׁוֹרֵר בְּוַדַּאי יָפֶה וְנָעִים מְאֹד אֲשֶׁר אֵין לְהַעֲרִיךְ וּלְשַׁעֵר כְּלָל'**; רבינו לא יספר לנו סתם סיפורים - שיש כזה מלאך וכו', אם רבינו אמר כזה דיבור - כך הוא ממש! ואכן כמה יפה ונעים השירה הזאת...

את זה ראו עם ישראל בשעת מתן תורה, והיתה להם תאווה לזכות לזה ג"כ - **"וּבְשֵׁם אֱלֹקֵינוּ נִדְגֹּל"** - **'אֲנַחְנוּ גַּם כֵּן רוֹצִים דְּגָלִים! תֵּן לָנוּ דְּגָלִים, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכָךְ כָּל אֶחָד יַכִּיר אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלּוֹ, וְלֹא נִכָּנֵס אֶל הַתְּחוּם שֶׁל הָאַחֵר! כָּל אֶחָד יִהְיֶה בַּתְּחוּם שֶׁלּוֹ! וְאַדְרַבָּה, נְכַבֵּד אֶת כֻּלָּם!'**... וכמו המלאכים, שהם 'כֻּלָּם **כְּאֶחָד** עוֹנִים בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה' - אדרבה, מכבדים אחד את השני!

ואת זה צריכים נשמות ישראל ללמוד מהמלאכים, ואמנם אין להם למלאכים בחירה, והם שונים מבני אדם, אבל בעת קבלת התורה גילו לעם ישראל את הדברים העליונים האלו כדי שיהיה להם תאוה ורצון להיות כמותם - באחדות ובסדר!

וזו עניינה של הפרשה השניה שיש לנו בתוך פרשת השבוע, אחר שספרו את כל עם ישראל: **"וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם"** - כל אחד יקבל את המחנה שלו; **"אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יַחֲנוּ"...**

ואומר רש"י: מי היה באמצע? הדגלים כולם היו מסביב, ומסודרים באופן יפה ומיוחד, אבל מי היה באמצע? משה ואהרן - **'מחנה שכינה'**, וכך יכולים לבוא אליהם תמיד... שזה הסוד של **התקרבות לצדיקים**: איפה שאתה נמצא - לא משנה באיזה מקום, תחת איזה דגל, ובאיזה צבע, **אבל שיהיה לך קשר אל הנקודה הפנימית - אלו הם הצדיקים הנמצאים בתוך 'מחנה שכינה', ואתה יכול לבוא אליהם תמיד!**

ואומר רש"י, שזה היה בתוך **'תחום שבת'**, למה? כדי שיוכלו לבוא גם בשבת, ולא תהא מניעה מלבוא אל הצדיקים בשבת קודש... אדם יגיד: 'איך אוכל להגיע בשבת אל הצדיק? זה יותר מהתחום'... **הצדיקים הם בתוך 'תחום שבת', ואתה יכול לבוא אליהם בשבת!**

זו התקרבות לצדיקים, וזה מה שאנחנו מקבלים מהם!

וזה כל זמן שאדם זוכה להיות מקורב אל מי שיש לו **'דעת צלולה'**, יש לו את **'הדעת האמיתית'**! כל זמן שאדם מקושר לשם - יש לו ישועה! יש לו תקוה! וסוף כל סוף הוא יתרפא! איך? אם יזכה

לציית ליהושע - לרבי נתן, הוא יזכה להתרפאות! רק אם יהיה לו שכל - יהיו לו חיים טובים...

והכלל, שהוא לא יפסול שום בריה שבעולם, ולא ידבר רע על אף אחד, אלא אדרבה! ירבה בדברי שבח ומחמאות לכל אחד - **'כל הכבוד לך!'** אשה תחזק את רעותה: **'כל הכבוד לָךְ!'** כל אחד יחזק את חברו, ואם יתנהג כך - יהיה לו חשק ללמוד תורה, לקיים את התורה, ולקדש שם שמים בכל העולם כולו!

זהו הלימוד של פרשת השבוע, שזהו סוד: **'מְנֵה וְעָצֹר'** - לפני חג השבועות, שנקרא **'עצרת'**, צריכים לקיים **'מנה'** - למנות ולספור כל אחד ואחד, ובנוסף: לשים אותו במקומו הראוי לו! ולא שמים אותך סתם באיזה 'מרתף' תחת האדמה... יש לך מקום יפה ומכובד! אתה נמצא במזרח, במערב, בצפון או בדרום - היכן שהמקום המיוחד לך, ואתה עם הדגל היפה שלך הצבוע כמו צבע אבן החושן, ואתה חשוב מאד! **וכמו שרצית להיות כמו המלאכים - תהיה כמו המלאכים!**

ושוב נזכיר: אדם יגיד 'אבל זו לא מעלה להיות "מלאך" - שאין לו שום בחירה, אני רוצה לעבוד את השם יתברך'... **'להיות כמו מלאך' היינו שתזכה לעקור מעצמך את הקנאה והשנאה והתחרות! תעקור את כל זה מעצמך!**

זו המידה של המלאכים, ואם תלך בדרך זו - על ידי זה יהיה לך את הדגל שלך, בבחינת הכתוב (שה"ש ב, ד) **"וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה"** - הקב"ה אומר: **'הַדֶּגֶל הַזֶּה אָהוּב עָלַי!'...**

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה להכניס בעצמנו את הלימודים הקדושים האלו, ובפרט בימים אלו: היום הוא **'יוֹם הַמִּיחָס'**, ומחר בלילה מתחילים **'שִׁלשֶׁת יְמֵי הַגְּבָלָה'**, שהם הכנה לקבלת התורה, שנזכה בעזרת השם להגיע לקבלת התורה באהבה, בשמחה, בקדושה ובטהרה, ונזכה לקבל את התורה בשמחה עצומה, ונזכה להיות מקורבים אל הצדיקים - שהם מלמדים אותנו את התורה בצורה הכי יפה, ונזכה כל עם ישראל להתאחד ביחד, ובזה נקבל פני משיח צדקנו ותהא הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com